

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 7427 від 01.06.2022
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення»

У проекті пропонується прийняти новий Закон України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення», який відповідно до його преамбули визначає особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сферах теплопостачання протягом дії воєнного стану та подальшого відновлення. Зокрема, передбачається на період дії воєнного стану та шести місяців після його припинення:

встановити мораторій на підвищення тарифів на послуги розподілу природного газу, тарифів на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) та послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води;

визначити, що ціна на природний газ для побутових споживачів не підлягає збільшенню від ціни, що застосовувалася у відносинах між постачальником та побутовими споживачами станом на 24 лютого 2022 року;

встановити тимчасову заборону постачальнику природного газу здійснювати будь-які дії щодо примусу побутового споживача до оплати заборгованості (у тому числі, включати цю заборгованість у рахунок на оплату, подавати судові позови, проводити стягнення цієї заборгованості у примусовому порядку, вчиняти заходи з припинення газопостачання у зв'язку з наявністю цієї заборгованості тощо) (ст.1);

визначити гарантії, що надаються суб'єктам господарювання (ст. 2) та механізм фінансування гарантій та компенсацій (ст. 3) тощо.

Відповідні зміни також пропонуються до законів України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження на ринку природного газу обліку та розрахунків за обсягом газу в одиницях енергії», «Про ринок природного газу», «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» та «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу».

Метою проекту, як зазначається у пояснювальній записці до нього, є захист населення та споживачів України шляхом запровадження мораторію на підвищення цін та тарифів на ринку природного газу та у сфері теплопостачання (п. 3).

Головне управління, вважаючи слушною аргументацію суб'єкта права законодавчої ініціативи щодо необхідності соціального захисту населення та забезпечення цінової стабільності, особливо в умовах воєнного стану, разом з тим, вважає за доцільне щодо основних положень проекту зазначити таке.

1. Щодо положень проекту

1.1. У проекті передбачається на період дії воєнного стану та шести місяців після його припинення: встановити мораторій на підвищення тарифів на послуги розподілу природного газу, тарифів на теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) та послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води; визначити, що ціна на природний газ для побутових споживачів не підлягає збільшенню від ціни, що застосовувалася у відносинах між постачальником та побутовими споживачами станом на 24 лютого 2022 року; встановити тимчасову заборону постачальнику природного газу здійснювати будь-які дії щодо примусу побутового споживача до оплати заборгованості (у тому числі, включати цю заборгованість у рахунок на оплату, подавати судові позови, проводити стягнення цієї заборгованості у примусовому порядку, вчиняти заходи з припинення газопостачання у зв'язку з наявністю цієї заборгованості тощо) (ст. 1).

З приводу внесеної пропозиції зауважимо, що п. 3 ст. 116 Конституції України забезпечення проведення цінової політики віднесено до повноважень Кабінету Міністрів України.

Принадгдно звертаємо увагу, що з аналогічного питання свою позицію неодноразово висловлював Конституційний Суд України.

Зокрема, Конституційний Суд України у своєму рішенні № 2-рп/99 від 2.03.1999 визнав таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), Закон України «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту, що надаються громадянам України» від 23.07.1998, зазначивши, що, приймаючи цей Закон, Верховна Рада України вийшла за межі повноважень, визначених Конституцією України, і втрутилась у повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, чим порушила ст. ст. 6 і 19 Конституції України. Згідно з п. 6 ч. 1 ст. 92 Конституції України виключно законами України визначаються основи соціального захисту. Здійснення в цілому політики соціального захисту не належить до виключних повноважень Верховної Ради України. Як і політика ціноутворення, політика соціального захисту є складовою частиною внутрішньої соціальної політики держави і забезпечення її проведення, відповідно до п. 3 ст. 116 Конституції України, здійснюється Кабінетом Міністрів України.

Аналогічного висновку Конституційний Суд України дійшов і у своєму рішенні № 2-рп/2000 від 10.02.2000, визнавши таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), наступне положення Закону України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ціни і ціноутворення»» від 17.03.1999: «у разі виникнення заборгованості по виплаті заробітної плати, стипендій, пенсій та інших соціальних виплатах забороняється до погашення такої заборгованості підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту, що надаються громадянам України» (ч. 2 ст. 5 цього Закону). Конституційний Суд України при цьому зазначив, що «здійснивши безпосереднє регулювання цін і тарифів, Верховна Рада України, по суті, втрутилась у сферу повноважень відповідних органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування і в такий спосіб порушила принцип поділу державної влади, що суперечить статтям 6, 19, 116, 137, 143 Конституції України».

1.2. В абз. 2 ч. 2 ст. 1 проекту пропонується встановити, що «протягом дії воєнного стану та після його скасування або припинення постачальнику природного газу забороняється здійснювати будь-які дії щодо примусу побутового споживача до *оплати заборгованості (у тому числі включати цю заборгованість у рахунок на оплату, подавати судові позови, проводити стягнення цієї заборгованості у примусовому порядку, вчиняти заходи з*

припинення газопостачання у зв'язку з наявністю цієї заборгованості тощо), що врегульовується відповідно до частини третьої статті 2 цього Закону».

Насамперед, виникає питання, чому у даному випадку відсутня шестимісячна відстрочка від таких дій після скасування або припинення воєнного стану, як це передбачено для інших положень ст. 1 проекту, зокрема, стосовно мораторію на підвищення тарифів (ч. 1), дозволу здійснення постачання природного газу побутовим споживачам постачальником «останньої надії» (ч. 3), що своїм наслідком, вочевидь, матиме здійснення постачальником природного газу примусу побутового споживача до оплати заборгованості (у тому числі, включати цю заборгованість у рахунок на оплату, подавати судові позови, проводити стягнення цієї заборгованості у примусовому порядку, вчиняти заходи з припинення газопостачання у зв'язку з наявністю цієї заборгованості тощо) одразу з моменту скасування або припинення воєнного стану.

1.3. Невдалою, з точки зору розкриття змісту статті, видається назва ст. 2 проекту – «Гарантії, що надаються суб'єктам господарювання». Зокрема, не повною мірою зрозуміло, про яких суб'єктів господарювання йдеться.

1.4. Вважаємо недоречним у ч. 1 ст. 3 проекту зазначати, що «фінансування компенсацій, передбачених статтею 2 цього Закону здійснюється за рахунок видатків державного бюджету за цільовим призначенням, що передбачаються *Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»*, адже за змістом вказаної ст. 2 Закону, проект якого розглядається, відповідні компенсації можуть здійснюватися і після 2022 року. Відтак, доцільно обмежитись приписом, за яким фінансування відповідних компенсацій здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Також зазначимо, що у п. 5 пояснювальної записки до проекту вказується, що фінансування передбачених проектом компенсаторних механізмів здійснюватиметься виключно в межах видатків державного бюджету, в установленому порядку визначених *Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»*, забезпечених відповідними джерелами фінансування з урахуванням принципу збалансованості державного бюджету. У зв'язку з цим, до проекту відповідно до вимог ст. 27 Бюджетного кодексу України та ст. 91 Регламенту Верховної Ради України доцільно було б надати належне фінансово-економічне обґрунтування (з відповідними розрахунками), зокрема, щодо: потреби у фінансуванні передбачених проектом заходів та взаєморозрахунків; очікуваних витрат (з урахуванням обсягів, джерел та ціни придбання) на

формування ресурсу природного газу для забезпечення сталого проходження опалювального періоду 2022/2023 року.

У свою чергу, зауважимо, що обмеження горизонту бюджетного фінансування передбачених проектом компенсацій 2022 роком у разі пролонгації їх на наступний бюджетний період без визначення джерел їх фінансування призведе до порушення основних принципів державної політики у сфері житлово-комунальних послуг, до яких, зокрема, належить забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги, на умовах самофінансування, досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на виробництво таких послуг (п. 3 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»). Приписи аналогічного змісту містяться у законах України «Про тепlopостачання» (абз. 13 ч. 1 ст. 6), «Про ринок електричної енергії» (п. 15 ч. 2 ст. 3), «Про ринок природного газу» (п. 5 ч. 1 ст. 3).

Крім того, у п. 6 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про ціни і ціноутворення», в якому визначаються основні напрями державної цінової політики, зазначено, що державна цінова політика є складовою частиною державної економічної та соціальної політики і спрямована на забезпечення, зокрема, необхідних економічних гарантій для виробників. Також, відповідно до ст. 15 цього ж Закону Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів. Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку.

Враховуючи викладене, вважаємо, що прийняття внесеної законодавчої пропозиції без відповідного компенсаторного механізму, який забезпечує суб'єктам господарювання відшкодування різниці між економічно обґрунтованим розміром цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги та їх цінами (тарифами), на які буде встановлений мораторій, матиме своїм наслідком виникнення ризиків для енергопостачальників, теплогенеруючих, теплотранспортних та тепlopостачальних організацій в частині погіршення

фінансових результатів їх діяльності, що може негативно позначитися на якості житлово-комунальних послуг, та, відповідно, зменшення бюджетних надходжень внаслідок звуження податкової бази. Слід звернути увагу, що зменшення бюджетних доходів в умовах збройної агресії Російської Федерації негативно вплине на реалізацію заходів щодо підвищення обороноздатності і безпеки держави.

2. Щодо змін до Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення» (далі у цьому пункті – Закон)

2.1. Проектом передбачається доповнити ч. 1 ст. 1 Закону після абзацу сьомого новими абзацами, згідно з якими до заборгованості, що підлягає врегулюванню відповідно до цього Закону, також включається «кредиторська заборгованість за послуги розподілу/передачі електричної енергії підприємств централізованого водопостачання і водовідведення перед операторами систем розподілу або операторами системи передачі (у разі приєднання електроустановок споживача до мереж оператора системи передачі); кредиторська заборгованість за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, а також кредиторська заборгованість підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за питну воду, придбану з метою її подальшої реалізації споживачам та/або за очищення стічних вод іншими підприємствами централізованого водопостачання і водовідведення».

На думку Головного управління, нові положення, якими доповнюється законодавчий акт, мають формулюватись аналогічно нормам, що вже закріплені у ньому. Так, зокрема, абзаци 5, 6 ч. 1 ст. 1 Закону сформульовані за принципом: чия заборгованість – перед ким – за що.

Також, вбачається доцільним розділити останній абзац, яким доповнюється ч. 1 ст. 1 Закону, на два окремих абзаци: щодо заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та щодо заборгованості підприємств централізованого водопостачання і водовідведення.

Редакційні уточнення відповідних положень проекту сприяли б єдності положень Закону, їх кращому сприйняттю та застосуванню.

2.2. Проектом передбачається у тексті ст. 4 «Проведення взаєморозрахунків» Закону після слова «взаєморозрахунки» додати слова

«або перерахування субвенції». З цього приводу зауважимо, що вказана ст. 4 Закону врегульовує питання проведення взаєморозрахунків між суб'єктами господарювання (теплопостачальними та теплогенеруючими організаціями, оптовим постачальником електричної енергії, підприємствами централізованого водопостачання і водовідведення). Натомість, субвенції – міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенцій (п. 48 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України).

Також, не повною мірою зрозуміло, як слід трактувати словосполучення «взаєморозрахунки або перерахування субвенції»: субвенція є різновидом, альтернативною назвою взаєморозрахунків, чи вона є альтернативним видом взаєморозрахунків.

Разом з цим, слід звернути увагу, що абз. 7 ч. 1 ст. 4 Закону встановлено, що взаєморозрахунки проводяться у порядку та на умовах, затверджених Кабінетом Міністрів України, за рахунок та в межах видатків спеціального фонду державного бюджету за цільовим призначенням, джерелом формування яких є надходження, визначені Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» та/або Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» на погашення заборгованості з різниці в тарифах. Тобто, Законом у чинній редакції вже передбачено бюджетне фінансування взаєморозрахунків, без конкретизації, що це субвенція.

2.3. Частина 1 ст. 4 Закону після абз. 6 передбачається доповнити новим абзацом, згідно з яким «у разі відсутності у теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення заборгованості, вказаної в абзацах другому-шостому цієї частини, кошти субвенції, за рішенням Кабінету Міністрів України, можуть спрямовуватись для фінансування авансових платежів за споживання енергоносіїв або здійснення енергоефективних заходів (у тому числі на встановлення вузлів комерційного обліку), на реалізацію заходів, передбачених в інвестиційних програмах цих підприємств, погоджених органами місцевого самоврядування (військово-цивільними/військовими адміністраціями) на 2022 рік, придбання комунальної техніки (фінансовий лізинг) тощо у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України».

На думку Головного управління, в разі, якщо теплопостачальна чи теплогенеруюча організація, підприємство централізованого водопостачання і

водовідведення не мають заборгованості, передбаченої Законом, на них положення Закону не поширюються і, відповідно, їм не можуть бути виділені бюджетні кошти, які призначені виключно для погашення заборгованості.

2.4. Згідно з оновленою ч. 5 ст. 5 Закону «повне або часткове нездійснення платежів за договором про реструктуризацію заборгованості, укладеним відповідно до цього Закону, у розмірі, що дорівнює сумі двомісячних платежів за такими договором, є підставою для безоплатного переходу права власності на 100 відсотків статутного капіталу (майно, у тому числі єдиний майновий комплекс) теплопостачальної та(або) теплогенеруючої організації до постачальника природного газу».

Формулювання «100 відсотків статутного капіталу (майно, у тому числі єдиний майновий комплекс)» не відповідає положенням чинного законодавства, оскільки поняття «статутний капітал», «майно» та «єдиний майновий комплекс» не є тотожними.

Статтею 115 Цивільного кодексу України встановлено, що господарське товариство є власником: 1) майна, переданого йому учасниками товариства у власність як вклад до статутного (складеного) капіталу; 2) продукції, виробленої товариством у результаті господарської діяльності; 3) одержаних доходів; 4) іншого майна, набутого на підставах, що не заборонені законом.

Вкладом до статутного (складеного) капіталу господарського товариства можуть бути гроші, цінні папери, інші речі або майнові чи інші відчужувані права, що мають грошову оцінку, якщо інше не встановлено законом.

Таким чином, статутний капітал — це лише та частина майна товариства, що була передана йому учасниками і частина єдиного майнового комплексу підприємства.

Згідно зі ст. 191 Цивільного кодексу України підприємство є єдиним майновим комплексом, що використовується для здійснення підприємницької діяльності. До складу підприємства як єдиного майнового комплексу входять усі види майна, призначені для його діяльності, включаючи земельні ділянки, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировину, продукцію, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права, якщо інше не встановлено договором або законом. Таким чином, майно є складовим елементом єдиного майнового комплексу, а не навпаки. Вжите у проекті формулювання «майно, у тому числі єдиний майновий комплекс» є юридично некоректним.

Також, запропонована правова норма не містить чіткого механізму її реалізації. Зокрема, є незрозумілим, яким чином буде оформлятися перехід права власності «на 100 статутного капіталу» від теплопостачальної та (або) теплогенеруючої організації до постачальника природного газу (чи має бути прийняте рішення вищого органу теплопостачальної або теплогенеруючої організації, чи це має відбуватися за рішенням суду тощо).

Крім цього, запропонована новела викликає велике занепокоєння з точки зору можливих наслідків її застосування, зокрема, щодо подальшої долі теплопостачальної або теплогенеруючої організації після відчуження 100% статутного капіталу, збереження її статусу як юридичної особи, порушення справи про банкрутство, дотримання прав її акціонерів (засновників, власників), а також права вимоги інших кредиторів та, відповідно, у зв'язку з цим забезпечення безперервного надання послуг її споживачам.

Головне управління наголошує на необхідності виваженого підходу до прийняття рішень, які можуть мати значні наслідки для споживачів цілих населених пунктів.

3. Щодо змін до Закону України «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» (далі у цьому пункті – Закон)

У проекті пропонується доповнити ч. 2 ст. 3 Закону після абз. 7 новим абзацом, відповідно до якого для включення до Реєстру для участі у процедурі врегулювання заборгованості (грошових зобов'язань) суб'єкти ринку природного газу подають до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, заяву, до якої додаються окрім інших документів: «підтверджені висновком суб'єкта аудиторської діяльності щомісячні розрахунки різниці між вартістю ресурсу природного газу, використаного постачальником для забезпечення потреб побутових споживачів протягом січня – квітня 2021 року (включно) та вартістю реалізації цього ресурсу побутовим споживачам протягом січня – квітня 2021 року, при тому, що вартість ресурсу природного газу, використаного постачальником для забезпечення потреб побутових споживачів протягом січня – квітня 2021 року визначається за ціною, яка складається з суми (що перераховується у гривні за тисячу кубічних метрів (без ПДВ) за середньоарифметичним обмінним курсом відповідних валют Національного банку України за відповідний період постачання) наступних показників: 1) середньоарифметичного значення між цінами природного газу «Bid» та «Ask»,

в євро/МВт·год на наступну газову добу поставки (Day-Ahead) на нідерландському газовому хабі TTF відповідно до інформації, опублікованої під заголовком «Complete European Gas prices: TTF» у звіті «Argus European Natural Gas», що склалися за відповідний період постачання (січень, лютий, березень, квітень 2021 року) помноженого на коефіцієнт «Gross Calorific Value» (GCV), який відображає значення співвідношень одиниць енергії (МВт год) та об'єму (1000 куб. метрів)), який визначається на рівні – 10,6 (далі – коефіцієнт GCV); 2) спреду (різниця між ціною природного газу на нідерландському хабі TTF та на кордоні України), який визначається як фактична середня різниця в цінах між хабами NCG та TTF ((Day-Ahead), за відповідний період постачання з додаванням вартості транспортування по найкоротшому маршруту (Німеччина-Австрія-Словаччина) при бронюванні потужностей на місяць до кордону України згідно з тарифами операторів ГТС відповідних країн), але не більше 3,20 євро/МВт год, помноженого на коефіцієнт GCV; 3) тарифу на транспортування природного газу для точки входу в Україні на міждержавному з'єднанні з урахуванням місячного коефіцієнту 1,2; 4) торговельної націнки постачальника природного газу в розмірі не більше 5%; 5) тарифу на послуги транспортування природного газу оператора газотранспортної системи України для внутрішніх точок виходу з газотранспортної системи; а вартість реалізації такого ресурсу побутовим споживачам визначається як добуток обсягу реалізованого природного газу, підтвердженого документами щодо остаточної алокації відборів побутових споживачів та ціни, встановленої постановами Кабінету Міністрів України на період лютий - березень 2021 року (включно)».

На думку Головного управління, визначення законодавчої норми у такий спосіб робить її важкою для розуміння та ускладнює її виконання. Вважаємо, що запропоноване положення варто удосконалити для простоти його трактування, з розширеним врегулюванням вказаної процедури на рівні підзаконних актів.

Аналогічне зауваження стосується також оновлених абзаців 9, 12 та нових абзаців 13-15 ч. 2 ст. 3 Закону.

4. Щодо змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження на ринку природного газу обліку та розрахунків за обсягом газу в одиницях енергії» (далі у цьому пункті – Закон)

4.1. У проекті пропонується викласти в новій редакції п. 9 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, а саме: «Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: ... до 1 травня, що слідує за датою припинення або скасування воєнного стану

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, розробити та затвердити нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону; до 1 травня року, що слідує за датою припинення або скасування воєнного стану, привести тарифи на послуги із транспортування, зберігання (закачування, відбору), розподілу природного газу, що визначені в одиницях об'єму (метрах кубічних), у відповідність з тарифами, визначеними в одиницях енергії, застосовуючи коефіцієнт, який відповідає значенню вищої теплоти згоряння, що дорівнює 10,64 кВт•год/куб. м». Звертаємо увагу на необхідності узгодженого визначення запропонованих дат.

5. Звертаємо увагу також на таке.

5.1. Назва проекту не повною мірою відповідає його змісту. Так, у назві проекту йдеться про період дії воєнного стану та подальшого відновлення, а у тексті – про період дії воєнного стану та шести місяців після його припинення. Період «подальшого відновлення» законодавчо не визначений, а, отже, часовий горизонт цього періоду невідомий.

5.2. В абз. 2 преамбули проекту після слів «інших законах» слід вставити слово «України».

5.3. В абз. 1 преамбули проекту вбачається доцільним уточнити, що йдеться про воєнний стан, введений Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.

Таке ж уточнення видається доречним здійснювати і у відповідних змінах до прикінцевих та перехідних положень законодавчих актів, що містяться у розділі II проекту.

Перший заступник
керівника Головного управління

С. Гудзинський

Вик.: А. Мних, Ю. Лисицька, Н. Пархоменко

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Гудзинський Сергій Олексійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002D3B28007F209A00
Дійсний до: 08.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2022/95559 від 14.06.2022

922495